

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/17/56

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	20.02.2017 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	09.01.2017 (registreeritud inspektsioonis 10.01.2017)
Teabevaldaja	Tehnilise Järelevalve Amet aadress: Sõle 23 e-posti aadress: info@tja.ee
Vaide esitaja	Ehitusekspertiisibüroo OÜ aadress: Akadeemia tee 20, 12611 Tallinn e-posti aadress: xxxx@eeb.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Tehnilise Järelevalve Amet (TJA) alustas 31.10.2016 Ehitusekspertiisibüroo OÜ suhtes, Xxxxx Xxxxxxx (OÜ Tetrapood juhatuse liige) kaebuse alusel, järelevamenetlust.
2. 02.12.2016 kirjaga nr 16-4/16-1231-010 edastas TJA järelevamenetluse raames vaide esitaja seisukohtadele oma vastuse. Dokumendil oli piirangu märke AvTS § 35 lg 1 p 2 alusel.
3. TJA edastas eeltoodud vastuse ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Eesti Ehitusinseneride Liidule ja Xxxxx Xxxxxxxx.
4. 29.12.2016 tegi TJA Ehitusekspertiisibüroole ettekirjutuse ning avalikustas selle majandustegevuse registris.
5. 09.01.2017 esitas Ehitusekspertiisibüroo OÜ inspektsioonile vaide, milles leiab, et TJA on edastanud ilma õigusliku aluseta järelevamenetluses kogutud teavet enne järelevamenetluses tehtud otsuse jõustumist kolmandatele isikutele ning samuti avalikustanud ettekirjutuse enne vaidetähtaja möödumist.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TJA) alustas 31.10.2016 järelevalve menetlust Ehitusekspertiisibüroo OÜ suhtes seoses ettevõtte majandustegevusteadete nõuetele vastavuse kontrollimisega.

17.11.2016 esitas Ehitusekspertiisibüroo OÜ kirjalikult seisukohad seoses menetlusega.

TJA vastas 02.12.2016 kirjaga nr 16-4/16-1231-010 (koopia lisatud), mille saajaks oli märgitud OÜ Ehitusekspertiisibüroo ja kirja lõpus oli märkus „Teadmiseks: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium”. Kirja päises on mäрге: „ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS; Mäрге tehtud 02.12.16; Juurdepääsupiirang kehtib kuni 01.12.2021; Alus: AvTS § 35 lg 1 p 2”.

06.12.2016 teatas Mittetulundusühingu Eesti Ehitusinseneride Liit (edaspidi EEL) aukohtu esimees Xxxxx Xxxxxxxx, et aukohus otsustas võtta menethlusse OÜ Tetrapood avalduse Xxx Xxxxx kohta (e-kirja koopia lisatud). Nimetatud kirja lisaks oli TJA 02.12.2016 kiri nr 16-4/16-1231-010. Ligipääsupiirang kehtib riikliku järelevalve menethluse käigus kogutud teabele kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni. TJA tegi ettekirjutuse alles 29.12.2016 ning see ei ole jõustunud, sest see vaidlustatakse.

OÜ Tetrapood avaldusest EEL aukohtule ilmneb, ettevõtte juhatuse liige on teadlik, kes (kohalikud omavalitsused) ja kelle (Ehitusekspertiisibüroo OÜ juhatuse liige Xxx Xxxxx) kohta ning millega seoses (PRIA toetuste pettused sadamate ehitusel) on TJA-le avaldusi esitanud.

13.12.2016 ja korduvalt 22.12.2016 esitas Ehitusekspertiisibüroo OÜ juhatuse liige Xxx Xxxxx Xxxxx Xxxxxxxx'le teabenõude ligipääsupiirangu rikkumise asjaolude kohta. Kahele pöördumisele ei ole vastatud.

13.12.2016 pöördus Ehitusekspertiisibüroo OÜ avaldusega ka TJA peadirektori poole. Avalduses paluti selgitada ligipääsu piiranguga dokumentide jõudmist Mittetulundusühingu EEL valdusesse ning asjaolu, et OÜ Tetrapood juhatuse liige on teadlik Xxx Xxxxx kohta avalduste esitamisest ja konkreetsetest esitajatest. Avaldusele ei ole käesolevas ajaks vastatud.

29.12.2016 tegi TJA Ehitusekspertiisibüroo OÜ-le ettekirjutuse nr 16-2/16/234-006, mis on avalikustatud Majandustegevuse registris: https://mtr.mkm.ee/ettekirjutus/4318?backurl=%40juriidiline_isik_show%3Fid%3D62684

Ettekirjutuse punktis 2 on avalikustatud Xxx Xxxxx isikukood, mis ei ole Majandustegevuse registris avaldatav informatsioon.

Samuti on punktis 2 avaldatud: „Probleemseteks olid ka pädevate isikute Xxxxx Xxx, Xxxxx Xxxxx ja Xxxxx Xxx registrikanded. Ettevõtja muutis 02.11.2016 ja 17.11.2016 majandustegevuse registri kandeid ja eelnimetatud isikute osas TJA-l pretensioone ei ole”. Seega on nimetatud menethlusega seotud ettevõtte pädevaid isikuid, kes ei ole aga ettekirjutusega seotud ning kelle osas ettekirjutuse tegemise ajal TJA-l pretensioonid puudusid.

Samas punktis on TJA asunud hindama Xxxx Xxxxxx haridust, kuid Ehitusekspertiisibüroo OÜ on majandustegevusteatel Xxxx Xxxxxxx pädevuse tõendamise alusena alates 2006 aastast märkinud kutsetunnistuse andmed ning vastalt Ehituseaduse § 72³-le, oli ja on vastutava spetsialisti haridus ja töökogemus pädevuse tõendamine erisuseks. Vastav võimalus pidi lõppema algselt 30. juunil 2016. Käesoleval ajal kehtiv Ehituseadustik ei näe ette haridusel põhinevat pädevuse tõendamist ning seega vastavate andmete avaldamine ettekirjutuses on alusetu.

Samas lõigus on loetletud menetluse käigus kogutud täiendkoolituste andmed, mis kõik on üle 12 aasta vanad ja ei ole kuidagi seotud majandustegevuse registris pädevuse tõendamisega. Xxxx Xxxxxxxx kinnitab, et TJA ei ole menetluse käigus palunud temal esitada täiendkoolituste kohta informatsiooni. Samuti kinnitab ta, et ettekirjutuses esitatud loend on vananenud ning äärmiselt ebapiisav ja seetõttu tekitab moonutatud ettekujutuse tegelikult läbitud täiendkoolituste mahu ja sisu kohta.

TJA, kui teabevaldaja on kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks riikliku järelevalvemenetluse käigus kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni. Ettekirjutuse kohta on Majandustegevuse registris tehtud märge, et seda ei ole vaidlustatud, kuid vaidlustamise tähtaeg ei ole veel saabunud. Ehitusekspertiisibüroo OÜ kinnitab, et vaidlustab TJA ettekirjutuse nr 16-2/16/234-006.

Ehitusekspertiisibüroo OÜ taotleb kohustada Tehnilise Järelevalve Ametit lõpetama seaduse rikkumised ning järelevalvemenetluses kogutud teabe levitamise.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Ehitusekspertiisibüroo OÜ (EEB) esitas Andmekaitse Inspeksioonile (AKI) vaide Tehnilise Järelevalve Ameti (TJA) tegevusele teabe ebaseadusliku avalikustamise osas.

Vaide asjaolude kohaselt loeb avaldaja enda õiguste rikkumiseks olukorda, kus TJA on avaldajale adresseeritud nõudekirja edastanud koopiana ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile (MKM), Eesti Ehitusinseneride Liidule (EEL) ja Xxxxxx Xxxxxxxx.

Järgnevalt vastame Teie 16.01.2017 kirjas nr 2.1.-3/17/56 toodud küsimustele.

Küsimused 1 ja 2: TJA menetluses on lahendatavaks küsimuseks EEB vastutava spetsialisti Xxxx Xxxxxx täna tõendatud kutsekvalifikatsiooni küsimus. Menetlus oli alustatud Xxxxx Xxxxxx avalduse alusel, kes palus eelnimetatut kontrollida. Selleks on vaja hinnata, kuidas mõisteti pädeva isiku nõuetele vastavust ka aastatel 2010 ja varasemalt.

MKM oli kuni 01.07.2014 majandustegevuse registri pidaja ja tänases mõistes majandushaldusasutus, täna ainult registripidaja. EEL on olnud ja on ka täna inserikutset väljastav mittetulundusühing.

Mõlema puhul on tegemist avalikku ülesannet täitva isikuga, kes TJA menetluses on eksperdi/asjatundja staatuses. Seetõttu on nendega haldusmenetluse raames teabe vahetamine lubatav. TJA hinnangul on tegemist AvTS § 3¹ lg 1 viimases lauses toodud välistusega, mille kohaselt ei ole AvTS kaitse all teabevaldajate vahel teabe vahetamine oma avalike ülesannete

täitmiseks, see ei ole teabe taaskasutamine.

TJA kiri nr 16-4/16-1231-010, mis saadeti teadmiseks ka Xxxxx XXXXXXXX teenis avaldaja informeerimise eesmärgi selles, et tema pöördumises on alustatud ka menetlust. Kirjas puuduvad delikaatsed või muud avaldamisele mittekuuluvad andmed. Menetlusökonoomika eesmärgil ei koostatud eraldi menetluse alustamise teadet.

Küsimused 3 ja 4: Vaide esitaja väidab, et MTR-s ettekirjutuses on avalikustatud järelevalvemenetluses kogutud teavet, mille osas ei ole otsus veel jõustunud, kuna kaebetähtaeg ei ole möödunud. HMS § 61 lg 1 kohaselt kehtib ettekirjutus adressaadile teatavaks tegemisest või kätte toimetamisest alates. TJA edastas ettekirjutuse EEB ametlikule elektronposti aadressile 29.12.2016 ning kandis samal päeval ettekirjutuse majandustegevuse registrisse. Riigikohus on otsuses nr 3-3-1-10-04 punktis 14 asunud seisukohale, et juriidiline isik peab oma registrijärgsel aadressil pidevalt hoolitsema posti vastuvõtmise eest juhatuse liikme või muu volitatud isiku poolt. Avaliku teabe seaduse § 28 lg 1 p 14 kohaselt on TJA-l kohustus avalikustada riikliku järelevalve käigus tehtud ettekirjutused ning otsused nende jõustumisest alates. MsÜS §-d 54, 58 lg 4 punkt 3 ja 59 lg 1 täpsustavad ettekirjutuse avalikustamise viisi ja teabe avalikustamise tähtaega. Lähtuvalt eeltoodust luges TJA ettekirjutuse EEB-le 29.12.2016 kätte toimetatuks ning avaldas majandustegevuse registris jõustunud ettekirjutuse. EEB kinnistas e-kirjaga ettekirjutuse kättesaamist 03.01.2017.

Eesti õiguses tugineb ehitise ja ehitamise ohutusnõuete täitmine asjatundlikkuse printsiibile. Nii on see olnud ka enne ehitusseadustiku jõustumist. Seetõttu on äärmiselt oluline, et kutsemajandustegevuses osalejate kutsepädevuses ei oleks küsitavusi. Oleme seisukohal, et avalik huvi pädeva isiku Xxxx XXXXXXXX kutsevastavuse kohta kaalub asjas üles Xxxx XXXXXXXX kui eraisiku huvi tema isikukoodi mitteavaldamise kohta. Sama võib märkida teiste isikute nimetamise kohta ettekirjutuses.

Küsimus 5: Kuni ettekirjutust ei ole vaidlustatud, on majandustegevuse registris selle juures märge, et ettekirjutust ei ole vaidlustatud (nii on see ka täna). Kui ettekirjutus vaidlustatakse, siis muudetakse märget vastavalt.

Küsimus 6: 13.12.16 kirja vastamistähtaeg on pikendatud ühe kuu võrra.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese

Vaide esitaja on oma vaites palunud inspeksioonil kohustada Tehnilise Järelevalve Ametit lõpetama seaduse rikkumised ning järelevalvemenetluses kogutud teabe levitamine. Seega on antud juhul vaide esemeks järelevalvemenetluses kogutud teabe, mis on AvTS § 35 lg 1 p 2 kohaselt piiranguga, edastamine MKM-le, EEL-le ja Xxxxx XXXXXXXX ning ettekirjutuse avalikustamine majandustegevuse registris enne vaidlustustähtaja möödumist.

Järelevalvemenetluses kogutud teabe edastamine

AvTS § 35 lg 1 p 2 sätestab, et teabevaldaja on kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks järelevalvemenetluses kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni. Seega ei saa keegi nõuda järelevalvemenetluses kogutud teavet enne menetluses tehtud otsuse jõustumist. Samuti ei tohi sellist teavet teha kättesaadavaks piiramatu hulga isikutele (üldsusele).

Eeltoodu ei välista aga seda, et menetleja ei tohi menetluse ajal kellegi menetluses kogutud teavet väljastada. Järelevalvemenetluse kogutud teabele juurdepääsu võimaldamise üle otsustab menetleja. Nimelt sätestab AvTS § 38 lg 4, et asutuse juht võib otsustada asutusevälistele isikutele juurdepääsu võimaldamise asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teabele, kui see

ei kahjusta riigi või omavalitsusüksuste huve. Siiski ei saa selline teabe edastamine olla piiramatu, vaid see peab arvestama ka teiste isikute õigustega. Nii ei saa teabevaldaja ilma õigusliku aluseta edastada kolmandatele isikutele näiteks piiranguga isikuandmeid. TJA poolt edastatud kiri kellegi piiranguga isikuandeid ei sisaldanud. Kõnealusel kirjas selgitati vaide esitajale, kuidas mõisteti pädeva isiku nõuetele vastavust aastatel 2010 ja varasemalt.

Küsitav on siiski, vaide esitajale edastatud kirja edastamise eesmärk enne menetluse lõppu kolmandatele isikutele (koopiana), kuigi see ei sisalda piiranguga isikuandmeid. Kuigi mulle ei ole TJA vastusest üheselt arusaadav kirja edastamise eesmärk MKM-le EEI-le ja Xxxxx XXXXXXXX, ei saa välistada, et kirja edastamise eesmärgiks oli nimetatud asutustele ja isikule võimaluse andmine oma seisukohtade/arvamuste esitamiseks. Juhin siinkohal TJA tähelepanu sellele, et piiranguga dokumentide edastamiseks või juurdepääsu võimaldamiseks peab olema siiski põhjendatud vajadus. Ilma vajaduseta piiranguga teabe edastamine kolmandatele isikutele ei ole seadusega kooskõlas. Seega tuleb edaspidi TJA-l järelevalvemenetluse raames kogutud teabe edastamisel hinnata edastamise eesmärki, ulatust ja vajadust.

TJA poolt edastatud kirjale oli kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 2 alusel alates 02.12.2016 kuni 01.12.2021. Juhin siinkohal nii TJA kui ka vaide esitaja tähelepanu sellele, et eelnimetatud säte ei anna võimalust kehtestata juurdepääsupiirangut viieks aastaks, vaid piirangu saab kehtestada kuni otsuse jõustumiseni. Seega, kui ka algselt on kehtestatud piirang viieks aastaks, siis peale järelevalvemenetluses tehtud otsuse jõustumist tuleb piirang kehtetuks tunnistada. Eeltoodud toetab ka AvTS § 40 lg 1, mis sätestab, et asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabele kehtestatakse juurdepääsupiirang alates dokumendi koostamisest või saamisest kuni vajaduse möödumiseni või sündmuse saabumiseni, kuid mitte kaemaks kui viieks aastaks.

Kuna mulle teadaolevalt ei ole vaide esitaja ettekirjutust vaidlustanud (seda kinnitas TJA mulle 17.02.2017 telefonitsi), siis on ka vaide tähtaeg möödunud ning tegemist ei ole enam piiranguga teabega. Kui teabe edastamise ajal võis tekkida küsimus, teabe edastamise õiguspärasusest, siis kuna käesolevaks ajaks on tegemist piiranguta dokumendiga, puudub mul alus ettekirjutuse tegemiseks mitte avalikustada ega võimaldada juurdepääsu kolmandatele isikutele eelnimetatud dokumendile.

Ettekirjutuse avalikustamine majandustegevuse registris

HMS § 43 lg 1 p 1 kohaselt lõpeb haldusakti andmise menetlus haldusakti teatavakstegemisega. Haldusmenetluse seadus ei räägi haldusakti jõustumisest, vaid räägib haldusakti kehtivusest. HMS § 61 lg 1 sätestab, et haldusakt kehtib adressaadile teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest alates, kui haldusaktis ei ole ettenähtud hilisemat kehtima hakkamist. Seega tuleb asuda seisukohale, et haldusakt, sh ettekirjutus jõustub alates kättetoimetamisest, mis ei välista selle vaidlustamist.

MsÜS §-d 54 kohaselt kantakse ettekirjutuste kohta majandustegevuse registrisse järgmised andmed:

- 1) ettekirjutuse teinud majandushaldusasutuse nimetus ning selle juhi või volitatud isiku nimi;
- 2) ettekirjutuse kuupäev ja number;
- 3) ettekirjutuse sisu ja õiguslik alus;
- 4) ettekirjutuse põhjendus;
- 5) ettekirjutuse täitmise tähtaeg;
- 6) ettekirjutuse täitmise või mittetäitmise andmed;
- 7) ettekirjutuse vaidlustamise korral kuni vaide või kaebuse suhtes tehtud otsuse jõustumiseni märged vaidlustamise kohta;
- 8) ettekirjutuse kehtetuks tunnistamise otsuse olemasolu korral kehtetuks tunnistamise aeg ja ulatus;
- 9) ettekirjutuse saaja andmed, kui selleks on ettevõtjaga seotud isik

Sama seaduse § 59 lg 1 sätestab, et majandushaldusasutus kannab temale esitatud teadetes sisalduvad andmed ning tegevusloa, ettekirjutuse ja majandustegevuse keelu andmed registrisse

hiljemalt andmete aluseks oleva otsuse tegemisele järgneval tööpäeval. MsÜS § 60 lg-st 6 kohaselt võib avalikustada majandustegevuse registris ka haldusakti.

Eeltoodust tulenevalt on ettekirjutus enne vaidlustustähtaja möödumist avalikustatud majandustegevuse registris õiguspäraselt. Ka AvTS § 28 lg 1 p 14 kohustab teabevaldajaid oma veebilehel avalikustama riikliku ja haldusjärelevalve käigus tehtud otsused nende jõustumisest alates. Kuni ettekirjutust ei ole vaidlustatud, on õiguspärane ka registris märge, et ettekirjutust ei ole vaidlustatud. Kui ettekirjutus vaidlustatakse, tuleb vastav märge teha ka registrisse.

Kuigi vaide esitaja on oma vaites märkinud, et vaidlustab TJA poolt tehtud ettekirjutuse, siis mulle teadaolevalt ei ole ta seda vaideotsuse tegemise ajaks teinud ning käesolevaks ajaks on vaide tähtaeg ka möödunud ehk ettekirjutus on lõplikult jõustunud. HMS § 75 kohaselt tuleb vaie haldusaktile või toimingule edastada 30 päeva jooksul, kui seadus ei sätesta teisti, arvates päevast, mil isik vaidlustatavast haldusaktist või toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Vaide esitaja on leidnud, et ettekirjutuses on avalikustatud ilma õigusliku aluseta ka tema isikukood. Kõigepealt pean vajalikuks selgitada, et isikuandmete mitteõiguspärase kasutamise ja avalikustamise peale saab kaebuse esitada füüsiline isik, kelle õigusi on rikutud. Käesoleval juhul on vaide esitajaks Ehitusekspertiisbüroo OÜ ehk juriidiline isik, kes ei saa esitada kaebust füüsiliste isikute eest.

Siiski selgitan, et isikukoodi puhul on tegemist nn tavaliste isikuandmetega nagu ka isiku nimi ning isikukood ei ole piiranguga teave (kuna vaide esitaja puhul on tegemist ettevõtte juhatuse liikmega, on tema isikukood avalik ka äriregistris). Samuti on vaide esitaja asunud seisukohale, et ettekirjutuses on avalikustatud ka teiste isikute andmeid, kelle osas ei ole TJA-l pretensioone. Juhin veelkord vaide esitaja tähelepanu asjaolule, et kui ettekirjutuses nimetatud isikud leivad, et nende isikuandmete avalikustamisega on rikutud nende õigusi, siis on neil endil õigus nõuda andmete avalikustamise lõpetamist. Ehitusekspertiisbüroo ei saa seda teha teiste füüsiliste isikute eest.

Vaide esitaja on seisukohal, et *täiendkoolituste kohta menetluse käigus kogutud andmed, on üle 12 aasta vanad ja ei ole kuidagi seotud majandustegevuse registris pädevuse tõendamisega. Samuti on vaie esitaja seisukohal, et esitatud loend on vananenud ning äärmiselt ebapiisav ja seetõttu tekitab moonutatud ettekirjutuse tegelikult läbitud täiendkoolituste mahu ja sisu kohta. Eeltoodu osas puudub mul pädevus seisukoha andmiseks, kuna inspeksioon ei teosta järelevalvet teiste asutuste poolt tehtud ettekirjutuste õiguspärasuse osas. Juhul kui vaide esitaja leidis, et ettekirjutus on tehtud puudulike või ebaõigete tõendite alusel, siis oli vaide esitajal võimalus ettekirjutus vaidlustada.*

Kuna käesolevaks ajaks on ettekirjutus jõustunud (ka vaide esitamise tähtaeg on möödunud) ning seega ka AvTS § 35 lg 1 p 2 kehtestatud piirang ära langenud, siis puudub alus ettekirjutuse tegemiseks lõpetada järelevalvemenetluses kogutud teabe, sh ettekirjutuse avalikustamine. Samuti puudub mul pädevus hinnata ettekirjutuse sisu õiguspärasust. Eeltoodust tulenevalt jätan vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitusel